

ผนวก ง

คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร
นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา วันพุธที่ 23 มีนาคม 2548¹

ท่านประธานรัฐสภาที่เคารพ

ตามที่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้กระผมดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ตามประกาศพระบรมราชโองการ ลงวันที่ 9 มีนาคม พุทธศักราช 2548 และแต่งตั้งคณะรัฐมนตรี ตามประกาศพระบรมราชโองการ ลงวันที่ 11 มีนาคม พุทธศักราช 2548 นั้น

บัดนี้คณะรัฐมนตรีได้กำหนดนโยบายการบริหารราชการแผ่นดินเรียบร้อยแล้วโดยยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภาอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งเป็นระบอบการ ปกครองและสถาบันที่พึงปรารถนา และเหมาะสมสอดคล้องกับวิถีชีวิตของชนชาวไทยอย่างแท้จริง และครอบคลุมถึงแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ตามบทบัญญัติในหมวด 5 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย คณะรัฐมนตรีจึงขอแถลงนโยบายดังกล่าวต่อที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา เพื่อให้ทราบถึงเจตนารมณ์ ยุทธศาสตร์ และนโยบายของรัฐบาล ในการสร้างเสถียรภาพและความมั่นคงก้าวหน้าในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองการปกครอง เพื่อประโยชน์สุขของประเทศชาติและประชาชนชาวไทยทุกคน

ท่านประธานรัฐสภาที่เคารพ

โดยที่รัฐบาลคณะนี้บริหารราชการแผ่นดินต่อเนื่องจากรัฐบาลคณะที่แล้วและได้ประกาศนโยบายในระหว่างการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรว่าสี่ปีที่ผ่านมาเป็นช่วงเวลาแห่งการซ่อมความเสียหายจากวิกฤตของประเทศ แต่สี่ปีต่อจากนี้ไปเป็นช่วงเวลาแห่งการสร้างชาติให้แข็งแกร่งยิ่งขึ้น ดังนั้น รัฐบาลจึงจำเป็นที่จะต้องขอรายงานให้เห็นภาพในอดีตเพื่อความต่อเนื่องเชื่อมโยงไปยัง

¹ สำนักนายกรัฐมนตรี, “คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี คณะที่ 54 พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภาวันพุธที่ 23 มีนาคม 2548,”

<http://www.thaigov.go.th/general/policy/thaksin2/policy_thaksin2.htm>, มีนาคม 2006.

อนาคต กล่าวคือ เมื่อรัฐบาลเข้าบริหารราชการแผ่นดิน เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2544 ประเทศไทยในขณะนั้น กำลังเผชิญภาวะเศรษฐกิจที่มีแนวโน้มชะลอตัวลงอันเนื่องจากระบบเศรษฐกิจไทยยังพึ่งพาต่างประเทศสูง โดยเฉพาะใน ไตรมาสแรกของปี 2544 เศรษฐกิจขยายตัวได้เพียงร้อยละ 1.7 เท่านั้น มูลค่าการส่งออกสินค้าลดลง ร้อยละ 1.3 ค่าเงินบาทอ่อนตัวลงอย่างมากอยู่ที่ประมาณ 43.2 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ หนี้สาธารณะสูงถึงร้อยละ 55.9 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติหรือ GDP จำนวนคนว่างงานยังคงสูงถึง 1.2 ล้านคน และจำนวนคนจนมีมากถึง 8.9 ล้านคน จึงมีความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องเอาใจใส่และทุ่มเทเป็นพิเศษในการบริหารให้ประเทศรอดพ้นจากวิกฤตเศรษฐกิจ

ในช่วงที่เป็นรัฐบาลในสมัยแรกได้ปรับแนวคิดในการแก้ไขปัญหาของประเทศ โดยดำเนินนโยบายและยุทธศาสตร์คู่ขนาน กล่าวคือ ให้ความสำคัญแก่การกระตุ้นเศรษฐกิจในระดับรากหญ้าและสังคม ผู้ประกอบการรายย่อย ซึ่งเกี่ยวข้องกับคนส่วนใหญ่ โดยการลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ และขยายโอกาส ควบคู่ไปกับการสร้างความเข้มแข็งให้แก่ภาคการผลิตและบริการให้สามารถแข่งขันได้ในตลาดโลก โดยคำนึงถึงการสร้างเสถียรภาพในระบบเศรษฐกิจ และมุ่งเน้นการบริหารการเงินการคลังอย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการดำเนินนโยบายของรัฐบาลตลอดสี่ปีที่ผ่านมา ได้ทำให้เศรษฐกิจขยายตัวสูงถึงร้อยละ 6.9 และร้อยละ 6.1 ในปี 2546 และ 2547 ตามลำดับ ค่าเงินบาทมีเสถียรภาพมากขึ้นที่ระดับประมาณ 40 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ มูลค่าการส่งออกขยายตัวสูงถึงร้อยละ 23 ในปี 2547 อันเนื่องมาจากการเจรจาเปิดการค้าเสรีกับหลายประเทศ และการพัฒนาศักยภาพใหม่ให้แก่ภาคบริการที่มีความได้เปรียบจากภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทย การลงทุนของเอกชนเพิ่มขึ้นร้อยละ 15.3 ในปี 2547 หนี้สาธารณะลดลงเหลือประมาณร้อยละ 47.8 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ และทุนสำรองระหว่างประเทศเพิ่มสูงขึ้นมากเป็นประวัติการณ์ที่ระดับ 49,800 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือมากกว่าสี่เท่าของหนี้ต่างประเทศระยะสั้น ซึ่งเป็นผลจากการที่รัฐบาลได้สร้างโอกาสให้ประชาชนสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ง่ายขึ้น ก่อให้เกิดการกระจายเม็ดเงินลงทุน ตลอดจนการสร้างงานและสร้างรายได้ในระดับรากหญ้า

ในขณะที่ทางด้านสังคม ประชาชนได้รับหลักประกันสุขภาพสูงถึงร้อยละ 95.4 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 78.2 ในปี 2543 ทั้งนี้เนื่องมาจากนโยบายหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า 30 บาทรักษาทุกโรค และประชาชนมีงานทำเพิ่มขึ้น 3.6 ล้านคนในช่วง 4 ปี จำนวนคนยากจนลดลงเหลือ 6 ล้านคน อันเนื่องมาจากการสร้างโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินและแหล่งความรู้เพื่อสร้างงานและสร้างอาชีพ จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรเพิ่มขึ้นจาก 7.2 ในปี 2543 เป็น 8.1 ในปี 2547 เพราะการขยายโอกาสทางการศึกษาและผ่อนคลายนโยบายของกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา จำนวนคดีอาชญากรรมลดลงจาก 420.7 ในปี 2543 เหลือ 116.5 ต่อประชากรแสนคนในปี 2547 เนื่องจากรัฐบาลได้เอาใจใส่เอาใจกับการปราบปรามผู้มีอิทธิพลและผู้ค้ายาเสพติด

ท่านประธานรัฐสภาที่เคารพ

กระผมต้องขอขอบพระคุณประชาชนและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ได้ไว้วางใจให้รัฐบาลเข้ามาบริหารราชการแผ่นดินต่อเนื่องเป็นสมัยที่สองซึ่งได้แสดงให้เห็นถึงความเชื่อมั่นในการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจและสังคมของรัฐบาลว่าเส้นทางมาถูกต้องทิศทางและการบริหารประเทศมีประสิทธิภาพโดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง

ในระยะสี่ปีที่ผ่านมา การดำเนินนโยบายของรัฐบาลมุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาและสร้างโอกาสใหม่ให้แก่คนส่วนใหญ่ของประเทศซึ่งประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง แต่ก็ยังมีปัญหาที่จะต้องดำเนินการแก้ไขอย่างต่อเนื่อง ซึ่งรัฐบาลยังคงมีความมุ่งมั่นที่จะดำเนินนโยบายแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้หมดสิ้นไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาความยากจนควบคู่ไปกับการพัฒนาสังคมที่มีคุณภาพเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรของประเทศ โดยรัฐบาลจะดูแลคุณภาพคนไทยตั้งแต่แรกเกิดจนสูงอายุ และจัด ยาเสพติด ผู้มีอิทธิพล และทุจริตคอร์รัปชันให้หมดไปจากสังคมไทย

โครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศในขณะนี้ยังคงมีสัดส่วนไม่สมดุลระหว่างภาคอุตสาหกรรมและภาคเกษตร โดยการผลิตในภาคอุตสาหกรรมยังเป็นการรับจ้างผลิตตามคำสั่งหรือรูปแบบที่คิดค้นโดย เจ้าของทรัพย์สินทางปัญญาในต่างประเทศ ทำให้ต้องพึ่งพาการนำเข้าวัตถุดิบ เทคโนโลยีจากต่างประเทศในระดับสูง ประเทศไทยจึงได้ผลตอบแทนเพียงแค่งานแรงงานและวัตถุดิบเป็นหลัก ซึ่งเป็นผลประโยชน์ส่วนน้อยของห่วงโซ่การผลิต เข้าลักษณะการ "ทำมากได้น้อย"

ภาคการเกษตรซึ่งเป็นอาชีพหลักของคนส่วนใหญ่ของประเทศ ยังประสบกับความผันผวนของราคาพืชผลในตลาดโลกและประสบความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติ ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติทั้งดินและน้ำ การขายวัตถุดิบส่งออกให้แก่ต่างประเทศ และประสบปัญหาการกีดกันทางการค้าที่มีใช้ภายในขณะนี้ ในขณะที่ภาคบริการ โดยเฉพาะการท่องเที่ยวยังพึ่งพาทรัพยากรธรรมชาติ โดยไม่ได้ใช้ประโยชน์เต็มที่ในการเพิ่มมูลค่า ดังนั้นรัฐบาลจึงต้องปรับโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศ มิฉะนั้นการขยายตัวของเศรษฐกิจจะนำไปสู่วงจรขาดดุลการค้าและการแข่งขันด้านราคา อันเป็นข้อจำกัดในการขยายตัวของประเทศอย่างยั่งยืน

นอกจากความท้าทายที่เกิดขึ้นจากสภาพแวดล้อมในประเทศเหล่านี้ รัฐบาลจะต้องเผชิญกับพลวัตการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจและสังคมโลก อันได้แก่

1) การเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจโลกาภิวัตน์ ซึ่งแนวโน้มการเปิดเสรีการค้าของประเทศต่าง ๆ จะทำให้ประเทศไทยมีโอกาสในการขยายการส่งออก การท่องเที่ยวและการลงทุนมากขึ้น แต่ในขณะเดียวกันก็มีการแข่งขันที่สูงขึ้นในตลาดโลก ดังนั้นเราจึงต้องรู้เท่าทันและเตรียมรับมือจาก

การขับเคลื่อนอย่างเสรีของข่าวสารความรู้ เทคโนโลยี แรงงานและประชากร เงินทุน การค้า การลงทุนและบริการ เพื่อนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2) ความไม่สมดุลในเศรษฐกิจโลกและการเก็งกำไร ที่อาจส่งผลกระทบต่อความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนและราคาสินค้าในตลาดโลก

3) การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีอย่างก้าวกระโดด เนื่องจากการพัฒนาของเทคโนโลยีหลักทั้งเทคโนโลยีสารสนเทศ เทคโนโลยีชีวภาพ เทคโนโลยีวัสดุและนาโนเทคโนโลยี ที่มีความก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว

4) การเปลี่ยนแปลงด้านสังคม อันเนื่องมาจากโครงสร้างประชากรของโลกที่เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุมากขึ้น การขยายตัวของสังคมเมือง รวมทั้งการรับรู้และแลกเปลี่ยนในวิถีชีวิตและวัฒนธรรมที่หลากหลายซึ่งเป็นที่โอกาสและความท้าทายที่มีต่อกระบวนการในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และอนาคตของประเทศ และ

5) ความผันผวนที่อาจมีผลกระทบ เช่น สถานการณ์การเมืองและความมั่นคงในโลก การระบาดของโรคอุบัติใหม่ ๆ ยาเสพติดในรูปแบบที่หลากหลาย ความแปรปรวนของดินฟ้าอากาศที่นำไปสู่ภัยพิบัติ เป็นต้น เรื่องเหล่านี้จำเป็นต้องวางมาตรการป้องกันและแก้ไขทั้งในระดับชาติและนานาชาติเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบที่รุนแรงต่อเศรษฐกิจและวิถีชีวิตในสังคมไทย

อนึ่ง รัฐบาลตระหนักดีว่าการบริหารประเทศที่เผชิญความท้าทายเหล่านี้ จำเป็นต้องอาศัยยุทธศาสตร์และการวางแผนที่ดี ระบบราชการที่มีประสิทธิภาพ การมีตัวบทกฎหมายตลอดจนกฎระเบียบต่าง ๆ ที่เพียงพอ เป็นธรรม และทันสมัย และความซื่อสัตย์สุจริตโปร่งใสในการปฏิบัติราชการทุกระดับ ตลอดจนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนที่เป็นพลังในการขับเคลื่อนประเทศ

ท่านประธานรัฐสภาที่เคารพ

สี่ปีข้างหน้าต่อไปนี้จะเป็สี่ปีแห่งการเปลี่ยนผ่านประเทศไทยไปสู่ความมั่นคงยั่งยืนในทุกทาง รัฐบาลจะสร้างโอกาสเพื่ออนาคต วางรากฐานใหม่ให้แก่ประเทศทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองการปกครอง โดยเน้นการคืนความเข้มแข็งสู่ท้องถิ่นคืนความสมบูรณ์ของดินและน้ำสู่ธรรมชาติ และคืนอำนาจการตัดสินใจปัญหาสู่ชุมชน โดยให้ความสำคัญแก่การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจและสังคมให้มีความสมดุลมากยิ่งขึ้น สร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ระบบเศรษฐกิจ ปฏิรูปการศึกษาเพื่อนำไปสู่สังคมและเศรษฐกิจบนฐานความรู้ โดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำรินำประเทศไปสู่โครงสร้างที่มีความสมดุล มั่งคั่ง มั่นคง และยั่งยืน โดยรัฐบาลจะดำเนินนโยบายแก่ประการ ดังต่อไปนี้

1. นโยบายขจัดความยากจน
2. นโยบายพัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพ

3. นโยบายปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและแข่งขันได้
 4. นโยบายบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 5. นโยบายการต่างประเทศและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
 6. นโยบายพัฒนากฎหมายและส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
 7. นโยบายส่งเสริมประชาธิปไตยและกระบวนการประชาสังคม
 8. นโยบายรักษาความมั่นคงของรัฐ
 9. นโยบายตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ
- ภาคผนวก ก, ข

ท่านประธานรัฐสภาที่เคารพ

การกำหนดนโยบายบริหารราชการแผ่นดินของคณะรัฐมนตรีตามที่กล่าวมา ได้วางอยู่บนพื้นฐานข้อมูลความเป็นจริงของประเทศ และความต่อเนื่องกับเหตุการณ์ที่ผ่านมา ตลอดจนการวิเคราะห์ สภาพแวดล้อมใหม่ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง และสถานการณ์ของโลกที่เปลี่ยนแปลงไป เมื่อการแถลงนโยบายนี้เสร็จสิ้นแล้ว รัฐบาลจะได้เร่งดำเนินการให้เป็นรูปธรรม โดยจัดทำแผนปฏิบัติการแห่งชาติ ประกอบด้วย แผนนิติบัญญัติ แผนการบริหารราชการแผ่นดิน และแผนปฏิบัติ ราชการของส่วนราชการต่าง ๆ ไว้เป็นคู่มือและแนวทางการทำงานต่อไป

รัฐบาลขอให้ความเชื่อมั่นแก่รัฐสภาอันเป็นองค์กรที่มีอำนาจหน้าที่ควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินว่า จะบริหารราชการแผ่นดินด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต มีความมุ่งมั่นที่จะบริหารประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้า ทัดเทียมอารยประเทศ มีความเท่าเทียมกันในสังคมที่มีความสมดุลมากขึ้น และมีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย ทั้งนี้ โดยยึดประโยชน์สุขของประชาชนชาวไทยเป็นที่ตั้งอย่างแท้จริง